

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/4/2012
Identifikačné číslo spisu:	6810204880
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6810204880.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Astrová 2/A, IČO: 36 432 105, proti povinnému B. R., bývajúcemu v M., o vymoženie 1 327,76 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp.zn. 4 Er 653/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Revúca z 12. novembra 2010 č.k. 4 Er 653/2010-11 a proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. júna 2011 sp.zn. 14 CoE 237/2011, takto

rozhodol:

G.

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky z a m i e t a.

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Oprávnená podala súdnej exekútorkе návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému na vymoženie sumy 1 327,76 € s príslušenstvom. Povinnosť povinného zaplatiť jej vymáhanú sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom z 12. apríla 2010 sp.zn. M0809045 (ďalej len „exekučný titul“) vydaným Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIÁČNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 7. Súdna exekútorka následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadala Okresný súd Revúca o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Revúca (ďalej len „exekučný súd“) uznesením z 12. novembra 2010 č.k. 4 Er 653/2010-11 žiadosť súdnej exekútorky JUDr. Z. F. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 53 ods. 1-3, ods. 4 písm. r/, ods. 5, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a čl. 2 písm. a/, čl. 3 bodu 1, 2, 3 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Zmluvný vzťah

medzi právnym predchodcom oprávnenej a povinným zo zmluvy o úvere č. 2334814206 zo dňa 8. júna 2006 posúdil ako spotrebiteľský vzťah. Rozhodcovskú doložku obsiahnutú v úverovej zmluve považoval za neprijateľnú a v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka za neplatnú. Rozhodcovská doložka nebola dojednaná individuálne, ale je obsiahnutá v textovej časti záverečných ustanovení zmluvy spolu s ostatnými podmienkami. Spotrebiteľ pri podpise zmluvy nemal možnosť dohodnúť sa na obchodných podmienkach s dodávateľom, mohol len celú zmluvu odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskej doložke. Exekučný súd poukázal aj na formu, v akej sú obchodné podmienky napísané a konštatoval, že ich napísanie maličkými písmenami a s nahusteným textom neumožňuje spotrebiteľovi ich riadne prečítanie. V predmetnej rozhodcovskej doložke si účastníci konania tiež dojednali miesto rozhodcovského konania, ktoré sa nachádza neprimerane ďaleko od bydliska povinného, čo povinnému sťažuje možnosť dostaviť sa pred rozhodcovský súd a obhajovať svoje práva. Súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky tak, ako je tomu v predmetnej zmluve, ktorú súd posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, je v rozpore s vnútroštátnymi právnymi normami upravujúcimi režim spotrebiteľských zmlúv a s ustanoveniami smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Dojednanie predmetnej rozhodcovskej doložky je neplatné a predstavuje neprijateľnú podmienku. Exekučný titul bol vydaný na základe neplatného ustanovenia zmluvy a bol teda vydaný v rozpore so zákonom. Preto súd žiadosť súdneho exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietol.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oprávnenej uznesením z 30. júna 2011 sp.zn. 14 CoE 237/2011 uznesenie exekučného súdu ako vecne správne v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Mal za to, že rozhodcovskú doložku koncipovanú v takom znení, ako vyplýva z článku 9 bodu 9.2. Obchodných podmienok pre úver (verzia 2/2006), podľa ktorej zmluvné strany môžu akékoľvek vzájomné spory vyplývajúce zo zmluvy o úvere riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní, navyše s vopred určeným jediným konkrétnym rozhodcovským súdom s dodatkom, že strany sa dohodli, že rozhodnutie rozhodcovského súdu bude pre nich konečné a záväzné, správne exekučný súd právne posúdil ako neprijateľnú a s poukazom na ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve. Takéto dojednanie celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to výrazne v neprospech spotrebiteľa, ktorý sa vopred vzdal svojho ústavného práva na spravodlivý súdny proces pred nezávislým všeobecným súdom. Takouto formuláciou rozhodcovskej doložky bolo dlžníkovi - povinnému absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka celkom zjavne nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a nemal tak spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Odvolací súd pre úplnosť podotkol, že pokiaľ ide o namietaný výklad k ustanoveniu § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka obsiahnutý v dôvodovej správe k danému novelizovanému ustanoveniu, z citovaného výkladu vyplýva len to, že ochrana práv spotrebiteľa je posilnená a zabezpečená v tom zmysle, že aj napriek existencii rozhodcovskej doložky dohodnutej podľa znenia § 53 ods. 4 písm. r/, je nedotknuté právo a možnosť spotrebiteľa uplatňovať svoje práva na všeobecnom súde, a to popri zachovanej možnosti voľby eventuálne aj rozhodcovského konania, avšak táto voľba je výlučne na strane spotrebiteľa. Uviedol, že toto konštatovanie však nič nemení na skutočnosti, že ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka takéto zmluvné dojednanie považuje výslovne za neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve a vychádzajúc zo zákonného znenia - neprijateľná podmienka obsiahnutá v spotrebiteľskej zmluve sa považuje za neplatnú. Konštatoval, že pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenej voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohla v rámci exekúcie domáhať.

Na základe podnetu oprávnenej podal proti uvedeným uzneseniam exekučného súdu a odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol zrušiť napadnuté uznesenia súdov (ako aj nadväzujúce rozhodnutie o zastavení exekúcie) a vec vrátiť exekučnému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci súdmi, keď na skutkový stav (in concreto v otázke posúdenia platnosti rozhodcovskej doložky) aplikovali právne normy, ktoré neboli účinné v čase uzavretia rozhodcovskej doložky a zároveň určité právne normy opomenuli aplikovať. Zároveň namietal odňatie možnosti oprávnenej konať pred súdom tým, že súdy prijali ako skutkový záver konštatovanie, že spotrebiteľ si rozhodcovskú doložku individuálne nedohodol, pričom nevykonali jediný dôkaz a žiadny z účastníkov sa nevyjadril (netvrdil), či možnosť individuálnej dohody bola alebo nebola spotrebiteľovi daná. Poukázal na čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 122 ods. 1 O.s.p., § 123 O.s.p., § 153 ods. 1 O.s.p. Generálny prokurátor namietal aj nesprávne právne posúdenie veci súdmi v otázke samotnej neprijateľnosti rozhodcovskej doložky poukazujúc na to, že podľa § 93b zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“) v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere povinný nemal povinnosť prijať návrh rozhodcovskej zmluvy, a že o tejto možnosti mal vedieť so zreteľom na nevyvrátiteľnú domnienku o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov, vyplývajúcu z § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Súdom tiež vyčítal, že na posúdenie platnosti rozhodcovskej doložky aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré v čase uzavretia zmluvy o úvere ešte neboli účinné. V doplnení dôvodov mimoriadneho dovolania generálny prokurátor odôvodnil nesprávne právne posúdenie veci v otázke oprávnenosti exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) tým, že súdy pri jej riešení vychádzali z nesprávnej interpretácie (v dôsledku nesprávneho prekladu) rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp.zn. C-40/08 zo 6. októbra 2009 vo veci Telecomunicaciones SL v. Cristina Rodriguez Nogueira (Asturcom), podľa ktorej uvedené rozhodnutie ukladá exekučnému súdu členského štátu imperatív preskúmať platnosť rozhodcovskej doložky bez ohľadu na to, či to právna úprava členského štátu v exekučnom konaní umožňuje alebo vylučuje. Poukazoval na to, že rozhodnutie Asturcom má byť správne interpretované tak, že vnútroštátny exekučný súd v konaní o návrhu na výkon rozhodcovského rozsudku musí ex offo posúdiť nekalosť rozhodcovskej doložky, ak mu to v rámci tohto konania umožňuje vnútroštátne právo a ak má pre takéto posúdenie k dispozícii skutkové okolnosti. Podľa názoru generálneho prokurátora však zo žiadneho ustanovenia právneho predpisu nevyplýva možnosť exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy. V slovenskom právnom poriadku je na posúdenie platnosti rozhodcovskej zmluvy príslušný len súd, ktorý rozhoduje o žalobe účastníka rozhodcovského konania proti rozhodcovskému rozsudku.

Oprávnená, povinný a ani súdna exekútorka sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že dovolanie je prípustné, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie exekučného súdu i uznesenie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že mimoriadnemu dovolaniu nemožno vyhovieť.

V preskúmvanej veci bolo zo skutkového hľadiska z obsahu spisu zrejmé, že medzi právnou predchodkyňou oprávnenej (Poštovou bankou, a.s.) a povinným bola dňa 8. júna 2006 uzavretá zmluva o úvere, v ktorej povinný okrem iného potvrdil, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami, súhlasí s ich obsahom a prijíma návrhy v nich predložené. V článku 9. 2 obchodných podmienok pre úver (verzia 2/2006) bolo uvedené, že zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere a obchodných podmienok budú riešené dohodou, a že v prípade nedosiahnutia dohody klient prijíma návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní pred stálym rozhodcovským súdom zriadenom pri spoločnosti ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., a že miestom rozhodcovského konania je Bratislava.

Vychádzajúc z uvedeného skutkového stavu dovolací súd považuje za správny právny záver exekučného i odvolacieho súdu o oprávnenosti exekučného súdu skúmať ex offo platnosť rozhodcovskej doložky

dohodnutej medzi právnou predchodkyňou oprávnenej a povinným v obchodných podmienkach k zmluve o úvere z 8. júna 2006, majúcej charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení platnom v čase jej uzavretia. Tento právny záver možno vyvodiť z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s princípom ochrany práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, vyplývajúcim z právnej úpravy premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa.

V zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku exekučný súd je *ex offo* povinný skúmať, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Pri posudzovaní tohto základného predpokladu pre udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa exekučný súd nezaobrá vecnou správnosťou exekučného titulu, ale skúma, či exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý na to mal právomoc, a či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Exekučný poriadok označuje za exekučný titul nielen vykonateľné rozhodnutie súdu, ale napr. aj vykonateľné rozhodnutia orgánov verejnej správy, rozhodcovských súdov a iných orgánov. V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - *paakt*), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevyklučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku *rei iudicata*.

V súvislosti s otázkou, či v exekučnom konaní zákon o rozhodcovskom konaní vylučuje skúmanie (nedostatku) právomoci rozhodcovského súdu (rozhodcu, resp. rozhodcov) rozhodnúť spor, je potrebné rozlišovať, či rozhodcovské konanie sa týka sporu zo spotrebiteľského právneho vzťahu alebo z iného právneho vzťahu.

Pokiaľ sa rozhodcovské konanie týka sporu z iného, než spotrebiteľského právneho vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré umožňujú účastníkovi tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 21 ods. 2) a aby žalobou podanou na príslušnom súde sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 40 ods. 1 písm. c/), vylučujú skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní. V týchto ustanoveniach sa totiž premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „*vigilantibus iura scripta sunt*“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v iných než spotrebiteľských veciach znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v exekučnom konaní, pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel - boli by nadbytočné.

Ak je však predmetom rozhodcovského konania spor zo spotrebiteľského právneho vzťahu, tento záver neplatí. Už v rozhodnutí sp.zn. 6 Cdo 1/2012 dovolací súd uviedol, že princíp „*vigilantibus iura scripta sunt*“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu. Takúto interpretáciu označených ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní v spojitosti s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje naplnenie príkazu vyplývajúceho z princípu ochrany práv spotrebiteľa, ktorým je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa. Ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov. Okrem toho tento výklad možno podporiť aj povinnosťou súdu rešpektovať základné právo na spravodlivú súdnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Toto právo sa zaručuje nielen tomu, kto uplatňuje svoje práva, ale aj tomu, proti komu je uplatňovaný nejaký nárok. V spotrebiteľských veciach je pomerne časté, že všeobecný súd môže prvýkrát poskytnúť

spotrebiteľovi z úradnej povinnosti (teda bez akejkoľvek procesnej aktivity spotrebiteľa) účinnú spravodlivú ochranu jeho práv až po podaní návrhu na exekúciu rozhodcovského rozsudku. Dovolací súd sa preto nestotožnil s právnym názorom generálneho prokurátora o nemožnosti exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy a tým aj právomoc rozhodcovského súdu.

Za dôvodnú nepovažoval ani námietku generálneho prokurátora o odňatí možnosti oprávnenej riadne konať pred súdom tým, že súdy prijali ako skutkový záver konštatovanie, že spotrebiteľ si rozhodcovskú doložku individuálne nedohodol, bez toho, aby vykonal relevantné dokazovanie (bez účasti oprávnenej a bez možnosti vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu).

V preskúmvanej veci bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie, resp. rozhodnutia, vydané v štádiu exekučného konania, v ktorom exekučný súd posudzoval splnenie zákonom stanovených procesných predpokladov pre udelenie poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie. Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie exekučný súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. V štádiu exekučného konania, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu exekučný súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Dokazovanie (vyžadujúce nariadenie pojednávania s možnosťou účasti oprávneného i povinného) v tejto časti exekučného konania neprichádza do úvahy aj z dôvodu, aby sa tým nezmaril účel exekúcie, o ktorej sa má povinný prvýkrát dozvedieť (ak nie je daná výnimka vyplývajúca zo zákona) až doučením upovedomenia o začatí exekúcie. V predmetnej veci napokon oprávnená v odvolaní proti uzneseniu exekučného súdu ani nijako nespochybnila skutkový záver tohto súdu o tom, že rozhodcovská doložka nebola dohodnutá individuálne, namietala len jeho právne závery.

Vecnú správnosť dovolaním napadnutých uznesení nebola spôsobilá spochybniť ani námietka o nesprávnom právnom posúdení veci v otázke samotnej neprijateľnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu, že podľa § 93b zákona o bankách povinný nemal povinnosť prijať návrh rozhodcovskej zmluvy, a že o tejto možnosti mal vedieť. Uvedené ustanovenie nijako nezabavovalo právnu predchodkyňu oprávnenej povinnosti predložiť povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy takým spôsobom, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinnému sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní, a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená výlučné riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Pokiaľ právna predchodkyňa oprávnenej takto nepostupovala, resp. pokiaľ takýto postup nebol oprávnenou doloženými listinami pripojenými k návrhu na exekúciu, súdy správne konšatovali neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená.

Oprávnená sa svojej zodpovednosti za uzavretie neprijateľnej rozhodcovskej doložky nemohla zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech povinného. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany

spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.

Na vecnej správnosti dovolaním napadnutých rozhodnutí nemohla nič zmeniť ani námietka generálneho prokurátora, že na posúdenie platnosti rozhodcovskej doložky súdy aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré v čase uzavretia zmluvy o úvere ešte neboli účinné (§ 53 ods. 4 písm. r/ a § 53 ods. 5 Obč. zákonníka). Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky (z dôvodov už uvedených) s následkom jej neplatnosti totiž pri použití eurokonformného výkladu (výkladu súladného so smernicou) umožňovali už aj ustanovenia Občianskeho zákonníka platné v čase uzavretia zmluvy o úvere, a to § 53 ods. 3 a 4 tohto predpisu.

So zreteľom na uvedené dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, keďže generálny prokurátor, ani oprávnená neboli v konaní úspešní a povinnému v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.